

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

Ion
HELIADE RĂDULESCU

FATA LUI CHIRIAC

LITERA

biblioteca școlarului

Ion
HELIADE-RĂDULESCU

FATA LUI CHIRIAC

Litera
INTERNAȚIONAL
BUCUREȘTI — CHIȘINĂU

TABEL CRONOLOGIC

1802 *6 ianuarie.* Se na=te la T`rgovi=te Ioan R[dulescu, fiul lui IIie R[dulescu, mic boierna=, func\ionar militar (c[pitan de poter[, polcovnic de doroban\i) =i proprietar, care, mai t`rziu, va participa la mi=carea lui Tudor Vladimirescu, =i al Eufrosinei, fiica lui Al. Danielopol, fost colonel]n armata \arist[.

1811 }n timp ce]nv[\a carte greceasc[, dup[moda timpului, cu un dasc[l Alexe, descoper[*Alexandria* popular[=i]nva\[s[citeasc[rom`ne=te cu un argat.

1813-1815 }nva\[mai departe, la Bucure=ti, cu dasc[lul Naum, c[lug[r la Sf. Niculae (probabil Naum R`mniceanu).

1815-1818 Urmeaz[la =coala greceasc[de la Schitu M[gureanu, unde continu[s[fac[ ]ncerc[ri poetice. Spre sf`r=itul acestei perioade, probabil, descoper[versurile lui Atanasie Hristopol, care-i “taie tot cheful de a mai face versuri” =i pe care le traduce]n]ntregime.

1818-1820 Urmeaz[la =coala rom`neasc[de la Sf. Sava,]nfiin\at[=i condus[de Gh. Laz[r.

1820-1821 R[m`ne la Sf. Sava, ca ajutor al lui Gh. Laz[r, nefiind inclus — nu =tim de ce —]n grupul primilor patru bursieri trimi=i]n occident (printre care Eufrosin Poteca).

1822 Dup[plecarea lui Laz[r, redeschide =coala de la Sf. Sava]n condi\ii grele =i — se pare — f[r[nici o retribu\ie la]nceput. Acum au loc probabil primele]ncerc[ri de traducere din Boileau.

1827 Ia parte activ[la]nfiin\area “So\iet[\ii literare” patronate de Dinicu

Golescu =i redacteaz[statutele;]n =edin\ele acestei societ[\i va citi pentru prima oar[traduceri din Lamartine.

1828 Apare la Sibiu *Gramatica rom`neasc[*, dup[modelul gramaticii lui Le Tellier, preg[tit[se pare de pe la 1820. Principala ei inova\ie este reducerea num[rului de slove (litere) conform principiului fonetic.

1829 Heliade afirm[c[ ]n acest an mor, de cium[, am`ndoi p[rin\ii; de fapt, mama sa murise mai ]nainte pentru c[ ]n *Dispozi\iile =i ]ncerc[rile mele de poezie* aminte=te de tragedia pe care a vrut s-o scrie la moartea mamei, intitulat[ *Ion \el zalnic*, cu pelticia de care s-a vindecat dup[ “intrarea la =coala rom`neasc[“ (1818).
}ncepe s[publice gazeta *Curierul rom`nesc*, de o importan\[deosebit[ ]n formarea limbii =i a gustului literar al vremii.

1830 }n jurul acestei date cunoa=te pe Young, pe care-l men\ioneaz[acum]n *Curierul rom`nesc*, =i — probabil — pe Ossian, din care va traduce]nainte de 1837]n orice caz.
Apare primul s[u volum de versuri: *Medita\ii poetice dintr-ale lui A. de la Martin*,]n care sunt cuprinse =i primele poezii originale (*Sonet*, *La anul 1830. Trecutul, Dragele mele umbre, C`ntarea dimine\ii, La moartea lui C`rlova* etc.).

1831 Public[traducerea piesei *Fanatismul sau Mahomed proorocul* de Voltaire, =i *Regulile sau gramatica poeziei*, traducere =i prelucrare par\ial[dup[*Cours de littérature, d’histoire et de philosophie*... de Lévizac =i Moysant, oper[eclectic[, influen\at[de Marmontel, La Harpe, Voltaire.

1833 Ia parte — al[turi de C`mpineanu, Aristia, Voinescu II, Poenaru, fra\ii Gole=ti etc. — la ]nfiin\area “Societ[\ii filarmonice”, pe care o sus\ine organizatoric =i b[ne=te; Societatea milita pentru dezvoltarea literaturii, a artelor =i a teatrului rom`nesc,]n care scop]nfiin\eaz[=i o =coal[, +coala filarmonic[, unde Aristia era profesor, iar Heliade director.

1836 }n acest an Heliade imagineaz[pentru prima dat[cuprinderea produc\iei sale poetice, “care]=i au o leg[tur[ ]ntru sine ca s[fac[un tot” (“*Serafimul =i heruvimul* =i *Visul*).

Tot acum se g`nde=te =i la o “colec\ie de autori clasici”, la care visa]nc[din 1829; s-ar fi publicat 24 de bro=uri pe an (Alfieri, Byron, Homer, Vergiliu, Tasso, Hugo etc.). De aici ies traducerile lui Heliade din Byron.

Apare volumul *Culegeri din scrierile lui I. Eliad de prose =i de poezie.*

T`rziu, spre sf`r=itul anului, apare primul num[r din revista literar[*Curier de ambe sexele*, care]nlocuie=te publica\ia anterioar[a lui Heliade, *Gazeta teatrului na\ional* (1835—1836).

1840 Este descoperit[conjura\ia lui Mitic[Filipescu, care urm[rea r[sturnarea domnului, =i participan\ii sunt aresta\i (printre ei B[lcescu, M. Serghiescu, Eftimie Murgu). }ntre conjura\i se aflau =i Gr. Alexandrescu =i Cezar Boliac, motiv]n plus ca Heliade, care dezaproba din principiu orice violen\[, s[priveasc[cu antipatie mi=carea. Din aceast[cauz[, *C[derea dracilor*, poem scris anterior dup[cum afirm[Heliade, dar publicat abia acum (ulterior va fi integrat]n *Anatolida),* va fi]n\eles de contemporani ca o alegorie a evenimentelor: “Mihalache Ghica este arhanghelul Mihail =i noi to\i, “cel]nchi=i =i esila\i la 1840, demonii tr[sni\i de acesta” (C. Boliac).

1844 Public[,]n *Curierul rom`nesc*, *Zbur[torul*, sub titulatura — evident nepotrivit[— de “balad[”.

1846 Heliade lanseaz[faimosul s[u proiect de traduceri, care prezint[, dup[proiectul similar al obscurului profesor francez L. Aimé Martin, cea mai]ndr[znea\[ ]ncercare de sistematizare a transpunerii clasicilor universali]n rom`ne=te.

1848-1849 De=i ini\ial se \ine departe de preg[tirile f[cute sub mantia “Asocia\iei literare”, c`nd evenimentele se precipit[, Heliade se al[tur[comitetului revolu\ionar (B[lcescu, Rosetti, Ghica, Br[tianu, Gole=tii, Tell etc.). La 9 iunie Heliade cite=te proclama\ia de la

Islaz =i intr[ ]n guvernul provizoriu, unde se va opune —]n c`teva puncte esen\iale — liniei decise a lui B[lcescu. Dup[ ]n[bu=irea revolu\iei, Heliade p[r[se=te \ara, ajunge]n Fran\a, la Londra, apoi din nou la Paris, apoi]n Grecia, la Constantinopol — unde nu este primit — =i se]ntoarce]n Fran\a. }n timpul emigra\iei, Heliade p[streaz[o atitudine independent[=i ostil[celorlal\i revolu\ionari (B[lcescu, Ghica),]ncep`nd s[pozeze]n victim[a intrigilor =i ne]n\elegerii generale.

1851 Se stabile=te la Chios.

1859 Se]ntoarce]n \ar[=i]=i pune candidatura ca deputat, dar nu va fi ales dec`t]n 1864. }ncepe s[publice *Echilibru]ntre antiteze*, opera sa capital[cu caracter filozofic.

1867 Este ales pre=edinte al Societ[\ii Academice Rom`ne, viitoarea Academie.

1868 }ncepe s[-=i republice crea\ia poetic[, rev[zut[,]n *Curs]ntreg de poezie general[* (patru volume,1868—1870).

1872 *27 aprilie* Moare Ion Heliade R[dulescu; funeralii grandioase (vorbesc: G. Sion, Hasdeu, C. Exarcu); e]nmorm`ntat]n curtea bisericii Mavrogheni, de la +osea.